

Sosiaali- ja terveysministeriö

Lausunto yrittäjän työeläketurvan kehittämistä selvittäneen työryhmän raportista (STM003:00/2019, STM/94/2019)

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt Yhteisjärjestön lausuntoa otsikossa mainitusta työryhmäraportista. Yhteisjärjestö ottaa asiaan kantaa vain siltä osin, kun sillä on yhtymäkohtia yrittäjän ansioturvavakuutukseen ja sen toimeenpanoon.

Tiedottaminen

Yhteisjärjestö toteaa aluksi, että se pitää hyvänä työryhmän ehdotusta YEL-vakuutuksesta tiedottamisen lisäämisestä. Viestinnän lisääminen YEL-vakuutuksesta sen kohderyhmälle edistää myös yrittäjien ansioturvavakuutuksen toimeenpanoa, koska ansioturvavakuutus on monella tapaa yhteydessä YEL-vakuutukseen.

Yrittäjyyteen liittyvät määritelmät

Työryhmäraportissa on määritelty sivutoiminen yrittäjä sellaiseksi, jolla on yritystoiminnan rinnalla esimerkiksi työeläkevakuutettua työskentelyä, päätoimista opiskelua taikka osatyökyvyttömyyseläke. Lisäksi yritystoiminnan verotus- ja liikevaihtotiedot voivat aiheuttaa sen, että yritystoimintaa pidetään sivutoimisena. Myös työttömyysturvajärjestelmässä on määritelty päätoimista ja sivutoimista yritystoimintaa. Tällöin asia ratkaistaan pääsääntöisesti yritystoiminnan vaatiman työmäärän ja erilaisten rekisteri-ilmoitusten tekemisen perusteella. Yhteisjärjestö kiinnittää huomiota siihen, että samojen käsitteiden erilainen määrittely saattaa aiheuttaa käsitesekavuutta samojen vakuutettujen keskuudessa.

Myös yrittäjämääritelmät eroavat toisistaan eläkevakuutuksessa ja työttömyysvakuutuksessa siten, että työttömyysturvajärjestelmän yrittäjämääritelmä on laiveampi kuin eläkevakuutuksessa. Määritelmien erilaisuus monimutkaistaa järjestelmiä. Ratkaisu on aiheuttanut ongelmia ansioturvavakuutuksen puolella, kun henkilöt, jotka eivät ole yrittäjiä muussa lainsäädännössä, eivät tunnista olevansa sitä ansioturvavakuutuksessa.

YEL-työtulon määrittely

Työryhmäraportin mukaan YEL-työtuloa tarkistettaisiin joko määrävälein taikka tiettyjen kriteerien täytyessä. Työttömyysturvalain mukaan yrittäjän ansiopäivärahan määrä lasketaan yrittäjäkassassa otetun vakuutuksen perusteella, mutta otettu vakuutus voi olla enintään YEL-vakuutuksen mukainen. Jos YEL-vakuutusta on yrittäjän työssäoloehdon täyttymiskaudella muutettu, muutos otetaan yrittäjän ansiopäivärahassa kyllä huomioon, mutta enintään 20 %:n korotukseen saakka. Näin toimittaneen, vaikka työryhmäraportin ehdotukset toteutettaisiinkin.

Eläkevakuutuksen korotukset jäävät kuitenkin usein yrittäjiltä työttömyyskassaan päivittämättä ja yrittäjä voi luulla vakuutustason päivittyvän automaattisesti myös työttömyyskassassa. Asiaa helpottaisi, jos työttömyysvakuutus seuraisi automaattisesti YEL-työtulon korottamista. Toimeenpanoa helpottaisi tällöin se, että YEL-vakuutuksen taso ilmoitettaisiin tulorekisteriin, josta työttömyyskassat saisivat sen tiedokseen. Toinen vaihtoehto olisi, että eläkevakuutuslaitokset ilmoittaisivat työttömyyskassalle korotuksesta, jolloin kassa voisi tiedustella vakuutetun halukkuutta korottaa myös kassassa valitsemaansa vakuutustasoa.

Vakuutustason pyöristykset

Yhteisjärjestö kiinnittää vielä huomiota siihen, että YEL-vuositasojen korottaminen pyöristyksineen ja työttömyyskassojen kuukausittaisen minimirajan korotus pyöristyksineen eivät kohta. Joinain vuosina YEL-taso on jäänyt vuoden vaihteessa alle työttömyysturvassa edellytetyn tason pyöristyssääntöjen vuoksi. Ongelma on poistettava jonkun lainsäädäntöuudistuksen yhteydessä.

Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry

Niina Jussila
toiminnanjohtaja
050 911 8511
niina.jussila@tyj.fi